Gyorsjelentés Isztambulból

Kevés film, kevés néző, sok remény

Az Orosz menyasszony című új török film plakátja a Sinema című filmfolyóirat címlapján

Isztambul. A Török Rendezők Szövetségének irodáiban mindig van ember, van élénkség. A tagoknak az irodához saját kulcsa van, a tea itt is felségesen illatozik, mint a városban és az országban mindenütt, s beugrani is érdemes ide, mert hol sírjon a filmes, ha nem a másik filmes vállán. Nehéz idők járnak a török filmre. 160-170 „igazolt" filmrendező várja, hogy munkához jusson, de ez még a televíziós állomásoknál sem sokaknak sikerül. Mozifilmről pedig beszélgetni is csak suttogva illik! A lehetőség, az a fránya, mind ritkábban adódik! Egyik oldalról a politika és a pénzügyek, másik oldalról a forgalmazási nehézségek szorongatják a török mozit.

A gazdasági helyzet pocsék,legalábbis a helyi lapok szerint, és persze az iraki háború óta csak „fokozódik". A beígért amerikai milliárdoknak csupán tizenötöd része érkezik. A filmforgalmazás – 660 mozi – mutatói rohamosan romlanak. A jegyvásárlások száma hét év alatt heti 1 millióról heti 500 ezerre csökkent. Ez még mindig évi 26 millió fizető nézőt jelent, de ez nem elég a nemzeti filmgyártás talponmaradásához, hiszen az alulfinanszírozott helyi gyártmányú filmek nem bírják a versenyt a török multiplexekben is automatikusan egyeduralkodóvá váló amerikai filmáruval, mint a Harry Potter vagy A gyűrűk ura.

Nos, ez nem akadályozta meg az öt – egytől-egyig amerikai studiókat képviselő – filmforgalmazót abban, hogy a tavalyi évet is jó eredménnyel zárják. A gyűrűk ura a mozikban „megcsinálta" a maga 5,4 millió nézőjét.

„Csak" a minisztériumi támogatásoktól függő nemzeti filmgyártás került megint padlóra, aminek következtében tavaly összesen hét török film készült, ezek jelentős része valamilyen – nem egyszer magyar – koprodukcióban.

Kiutak persze vannak. A legjobbak külföldön dolgoznak, s néha hoznak haza bérmunkát, mint az olasz rendezőként világhírnévre vergődött Ferzan Özpetek tette.

A legjobb menekülőpályát, mint minden kisebb európai filmgyártás esetében, itt is a koprodukciós vállalkozások kínálják. Az elmúlt években készült mintegy hat török-magyar koprodukció iskolapéldának számít: állandó cégközi kapcsolatok keletkeznek, majd közös filmötletek születnek. Miért is ne. Százötven év közös történelem...

Az Eurimages is bővebben méri a pénzt, ha török koprodukcióról van szó. Az európai finanszírozó úgy látszik, tudomásul vette, hogy egy nemzeti filmgyártás fennmaradása a tét.

Hosszú távon az európai (és a magyar) befektetés garantáltan megtérül. E sorok írója például nem török, hanem magyar film koprodukciós gyártásáról tárgyalt a Boszporusznál.

Bokor Pál

...a berlini sikerek folytatásaként

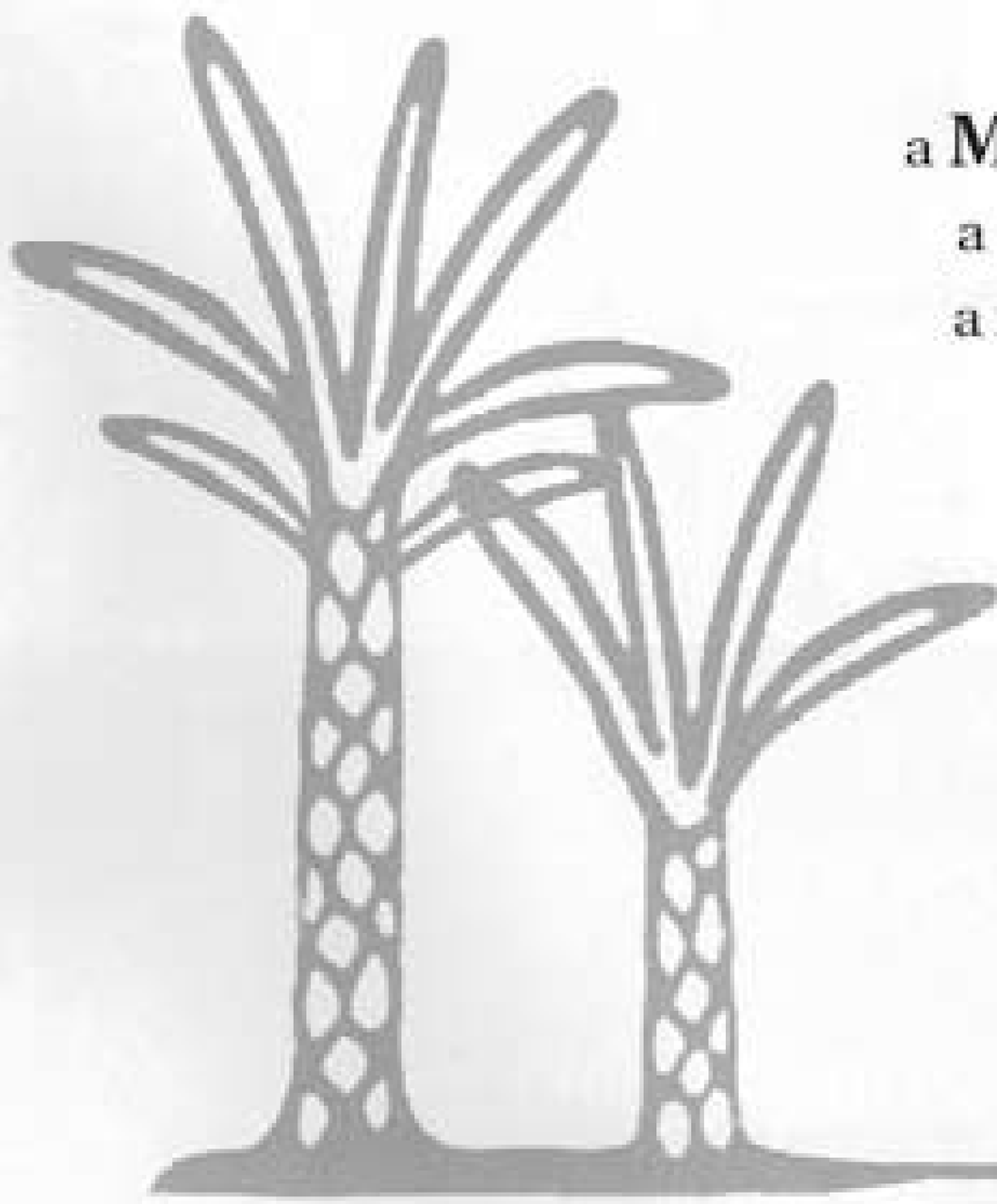

a **MOKÉP Co. / Hungarofilm Division**

a 2003. Cannes-i Fesztiválon és Vásáron

a magyar stúdiók és producerek képviseletében

- bérelt stand, videovetítő
- közel 250 játék-, dokumentum és rövidfilm feliratos bemutató kazettán
- tematikus katalógusok

Információ: Tel: 267 3026 Fax: 267 3140 e-mail: info@hungarofilm.hu

Szigeti Zsuzsa Enyedi Zsuzsa